

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

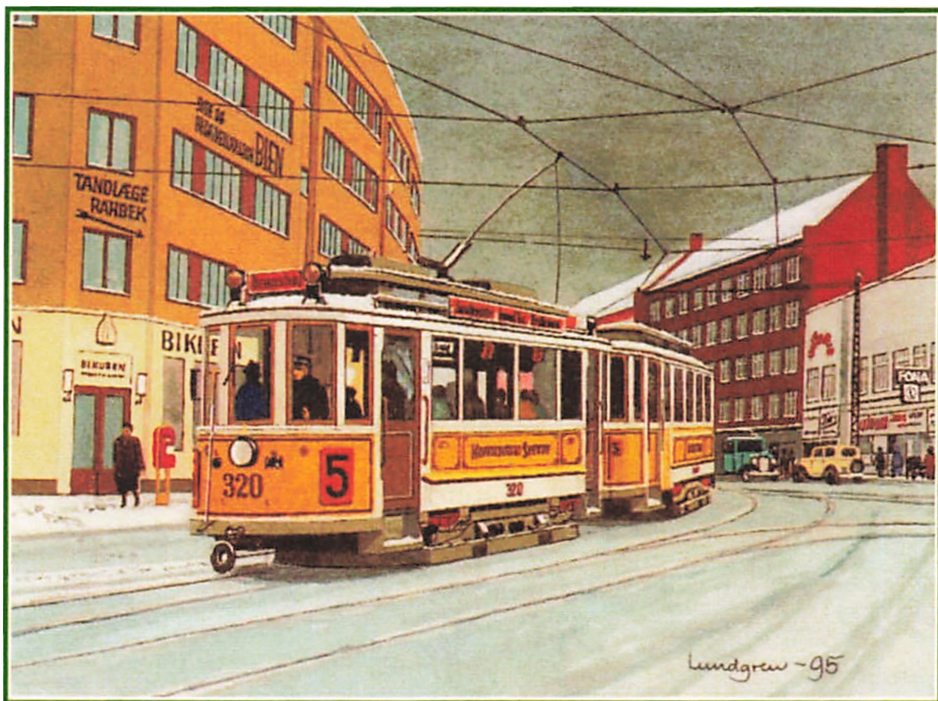
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NYT FRA LOKALHISTORIEN

UDGIVET AF LOKALHISTORISK SELSKAB FOR BRØNSHØJ, HUSUM OG UTTERSLEV

Linje 5 på Brønshøj Torv en vinterdag 1939. Den smukke farvelagte tegning er af John Lundgren (1931-2008), der var uddannet grafiker og meget aktiv i dannelsen af Sporvejshistorisk Selskab. Apotekeren på Linde Apoteket, Arne Grøndahl, var selv sporvognsinteressert og bad ham lave en serie med receptkuverter med sporvognsmotiver. På begge sider af den gamle sporvogn ses de oprindelige butikker omkring Torvet: Bikuben, Bella Bio, Fona, Toms slikbutik og Automatcafé. Læs i dette nummer om de fire friske sporvognsfolk, der kørte linie 5 de første 25 år fra 1902.

NYT FRA LOKALHISTORIEN udkommer fire gange om året. Eftertryk er tilladt efter aftale og med kildeangivelse. Bladet modtager meget gerne indlæg fra medlemmerne, men redaktionen påtager sig intet ansvar, hverken for indhold eller for korrektur.

Redaktion: Bo Öhrström (ansvarshavende).

Indhold

Sporvogn i gamle dage ved Helge Baun Sørensen	3
Jeg troede ellers ... af Helge Baun Sørensen	6
En byggematador i Brønshøj - om muremester Frits Amand-Petersen (1872-1948) af Helge Baun Sørensen	8
Byen på tegnebordet af Helge Baun Sørensen	20
S. Wilkens beretning om sit børnearbejde i begyndelsen af 1900-tallet i bydelene Bispebjerg og Brønshøj med indledning af Svend Ole Nielsen	22
Regnskab 2020, tilskudsregnskab 2020 og budget 2021 af Anne Brix Christiansen	29
Lokalhistorisk Selskab i året 2020 af Bo Öhrström	33
Ny bog fra Jytte Zabel af Anne Brix Christiansen	34
Arrangementer og møder (herunder Lokalhistorisk Selskabs årlige generalforsamling)	35
Lokalhistorisk Butik	35
Lokalhistorisk Arkiv er lukket indtil videre	35
Adresser	36

Sporvogn i gamle dage

ved Helge Baun Sørensen

Vi er mange der gerne tænker tilbage på de tider, hvor hele København var betjent af gule sporvogne, der sindigt gled afsted i bybilledet. Hver sporvognslinie havde sin personlighed, atmosfære og kulør, og den vigtigste sporvogn for folk langs med Frederikssundsvej var linie 5. Den kørte første gang til Brønshøj Torv som linie 9 i september 1902, men allerede året efter var det som linie 5 med de karakteristiske gul/sorte nummerskilte. I september 1927 fejrede man 25 år med sporvogn i bydelen med en artikel i Brønshøj Avis. Den bringer vi her:

Sporvogns-Notitser

Overvognstyrer Ole Jensen, der førte den første Vogn til Brønshøj for 25 Aar siden, førte ogsaa den første Sporvogn til Husum for 4 Aar siden.

Flere Gange har Vognene om Natten siddet fast i Sneen og været nødt til at vende tilbage; den 19. April 1903 var det saa slemt, at Vognen hverken kunde komme frem eller tilbage, og de to Funktionærer, Vognstyrer Emil Jacobsen og Konduktør O. Larsen, maatte i 3 Timer arbejde i Sneen ved Borups Allé, inden det lykkedes at faa saa meget Sne væk, at de kunde køre Vognen tilbage til Nørrebro.

Man tog det ikke saa nøje med at overholde Køretiden for 25 Aar siden, og det skete tit, at f.eks. Gaardejer Petersen eller Sørensen kom løbende og bad Konduktøren vente et Par Minutter, for han skulde gerne have sin Kone med og hun havde endnu ikke faaet Støvlerne paa. Naturligvis ventede de elskværdige Funktionærer.

Længst Ventetid havde Sporvognen en Søndag for 24 Aar siden. En kendt Forening i Brønshøj havde Fest i Kroen og nogle af Gæsterne, deriblandt Musikdirektøren, skulde med Sporvognen hjem; dengang fandtes jo ingen Biler, og Drosker kendtes ikke i Brønshøj.

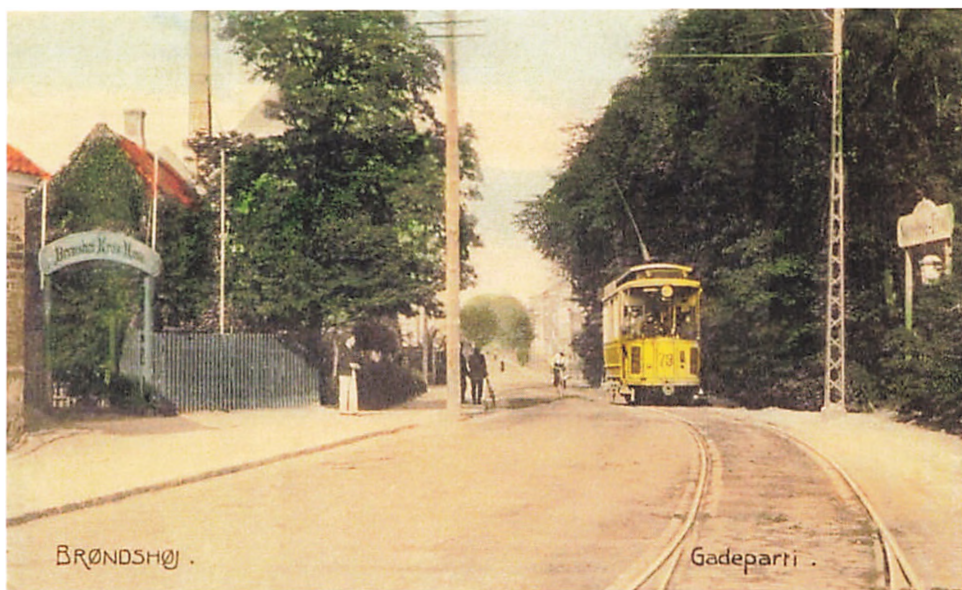
Vognstyreren og Konduktøren blev af en af Foreningens Bestyrelsesmedlemmer budt ind paa en lille Forfriskning, medens Gæsterne, der skulde med Sporvognen tog Tøjet paa; det var den sidste Vogn, saa Tiden blev ikke taget saa nøje. Imidlertid havde Musikken ikke holdt op og det varede efter Sigende 37 Minutter, inden de to Funktionærer kunde faa Passagererne anbragt i Vognen og komme afsted til Nørrebro.

De 4, der har kørt paa Linie 5 i 25 Aar.

Vi bringer her et Billede af de fire elskværdige Sporvejsfunktionærer som paa Onsdag har kørt paa Linie 5 igennem alle de 25 Aar. Tusinder af Mennesker har de fire bragt til og fra Brønshøj gennem dette kvarte Aarhundrede, og har Arbejdet undertiden været ensformigt og slidsomt, saa har de fire ikke tabt Humøret, hvad Billedet tydeligt viser.

Paa Billedet, der er taget foran en Linie 5 vd Sporvejsløjfen i Brønshøj med Konduktør Petersen staaende paa Vognens Trinbrædt, ser man fra venstre til højre Vognstyrer Emil Jacobsen, Konduktør Ole Larsen, Konduktør L. Petersen og Vognstyrer J. Kjær.

Postkort fra 1902. Sporvognen glider op ad bakken mod Brønshøj Torv, hvor den kører ind i sløjfen, netop anlagt i Rytterskolens forhave. Brønshøj er ved denne tid ikke længere en landsby langt fra hovedstaden, men en forstad med ny skole på Brønshøjvej, mange nye indbyggere i 'Enigheden' og mange, der er ved at bygge villa eller tænker på at gøre det. Sporvognsforbindelsen markerer en ny tid for bydelen.

& & &

Jeg troede ellers ...

af Helge Baun Sørensen

VEJNAVNEÆVNET

Mag. 4. afd. Rådhuset
Telf. 15 38 00

Nr. N.46-1979.

1599 København V., den 20 OKT. 1981

Bronshøj-Husum Handelsforening og
Lokalrådet for Bronshøj-Husum,
v/lokalrådsformand B.Lindegaard Olsen,
Ved Bellahøj 7,
2700 Bronshøj.

Under henvisning til handelseforeningens og lokalrådets skrivelse af 20. august 1980, i hvilken der fremsættes ønske om officiel godkendelse af navnene Husum Torv og Bronshøj Torv og om opsætning af vejnavneskilte i overensstemmelse hermed, skal man herved meddele, at vejnavneævnet nu har besluttet at imødekomme ovennævnte ønske.

./.

Til yderligere orientering vedlægges 2 eksemplarer af skrivelse, der udsendes til de interesserede institutioner m.v.

P. N. V.

Viljo Sigurdsson

J. Behrendt

Siden jeg var dreng, har vi altid kaldt det 'Bronshøj Torv', og siden du var lille pige, har vi altid kaldt det for 'Husum Torv'. Men det har åbenbart ikke været officielt og kommunalt anerkendt. I arkivet i Pilegården kan man finde mange sjove dokumenter, som vore forgængere i det lokalhistoriske har gemt i en bunke, bl.a. dette brev fra borgmester Viljo Sigurdsson, der meddeler bydelen, at det nu er tilladt officielt at benævne de to meget trafikerede steder for henholdsvis 'Bronshøj Torv' og 'Husum Torv'. Dette brev er så at sige pladsernes dåbsattest, og sådan en er god at have, hvis nogen kommer og spørger. Gældende fra og med 1981. Til justering af opfattelsen kan nævnes, at der i 1935 var en

tobaksbutik, der hed 'Brønshøj Torvs Cigar- og Vinhandel', og at Skotsman Jensen gennem årtier lå på Husum Torv og på et tidspunkt udtalte, at han var medinitiativtager til, at sporvognssløjfen fik dette mundrette navn.

1925. Brønshøj Torv med Smedens Hus i den lave hvide stråtækte bygning, som få år senere afløses af den nuværende fireetages rødstensejendom. Brønshøj Kirke ses i baggrunden og på hjørnet af Brønshøj Kirkevej holder rutebilen, der kører til Herlev. Til højre ses sporvognssløjfens skinner, lagt godt tyve år før, hvor man inddrog Rytterskolens urskovsagtige forhave. Det er fra den tid, pladsen mellem kirken og Rytterskolen helt naturligt får betegnelsen 'Brønshøj Torv'.

& & &

En byggematador i Brønshøj

- om murermester Frits Amand-Petersen (1872-1948)

af Helge Baun Sørensen

Gamle papkasser kan gemme på de forunderligste sager, selvom de støver når man åbner dem. I Lokalhistorisk Arkiv havde vi et par af slagsen, som vi overvejede at fjernarkivere til senere undersøgelse.

Der blev både nyset og hostet, da de blev åbnet og et stort læs gamle, krøllede og uordnede papirer blev fisket op og lagt ud på bordet. Et syndigt rod, kan man roligt kalde det. Herefter forestod et meget tålmodigt arbejde med at sortere dette papirkaos i diverse bunker. Det viste sig snart, at det var papirer efter en murermester Amand-Petersen, der havde udfoldet store byggeaktiviteter i Brønshøj og Husum fra omkring 1905 og til 1940.

		Betalt	
		Nr.	Øre
1/2 Madava		60	
1/2 Cognac		60	
1/2 Rom		60	
1 Eddike		70	
1 Kaffe		200	
3 Citroner		16	
5 st. Melis		170	
3 Citroner		15	
8 Pilsner		228	
4 Hvidtøl		88	
20 Hvidtøl		80	
1 Pilsner		80	
		29 77	

Her var store smukke, sammenfoldede arkitekttegninger, her var kvitteringer i bunkevis på grus, mørtel, mursten, rør, VVS-artikler, alt hvad der hører til husbyggeri. Skatteopkrævninger for en række matrikelnumre, en omfattende samling af tilbud på byggerier og endelig private papirer fra familien Amand-Petersen.

Jeg blev sidenhen meget nysgerrig og ville forsøge at få skik på denne murermester, som havde været så flittig i vores lokalområde. Hvem var han, hvornår og hvordan? Jeg gik i gang med at søge på Amand-Petersen i den store avisdatabase *Mediestream* og fandt snart frem til et stort antal notitser om hushandler, hvor han havde overdraget ejendomme. Det skal nævnes, at det lettede søgearbejdet betydeligt, at han har det sjældne navn 'Amand', som nemt kan forveksles med Amand eller Armand, men 'Amand' er ikke desto mindre hans navn.

III. En krøllet købmandsregning fra Amand-Petersen efterladte papirer, udfyldt med blyant: 'Hr Murermester Petersen, Villa Søholm' har fået leveret 1/2 Cognac, 1/2 Rom, 1 Eddike, 1 Kaffe, 5 st. Melis, 3 Citroner, 8 Pilsner, 4 Hvidtøl o.a. for 29 kr. 77 øre. Leveret af Hans Hansen Kolonialforretning på Frederiksundsvej 211. Bydrengen har ikke haft langt at gå, da det er på hjørnet af Tølløsevej, dvs skråt over gaden. Regningen må være fra o. 1920, hvor Amand-Petersen har bygget den flotte hvide villa, som mejeriejer Martin Friis kort efter flytter ind i.

Jeg fandt desuden omtaler af Frits Amand-Petersen, hans mors begravelse, hans sølvbryllup og en overraskende notits i sept. 1941, hvor hans 40 år jubilæum som medlem af Murerlauget omtales:

I Dag kan Muremester Frits Amand-Petersen fejre sit 40 Aars Jubilæum som Medlem af Murerlauget. Jubilaren har særlig haft sit Virkefelt i Brønshøj og Husum, hvor adskillige Huse og Villaer er opført af ham. Han var saaledes den første, der byggede høj Bebyggelse i Brønshøj, nemlig Ejendommen Frederikssundsvej 148.

Høj bebyggelse

Det var i sandhed en interessant opdagelse: 'den første, der byggede høj bebyggelse i Brønshøj'! Det lød både spændende og meget overraskende. Ved samme tid, som man byggede højt i mange etager i New York, stod Amand-Petersen bag den første 'skyskraber' i Brønshøj, og ovenikøbet et hus, som findes den dag i dag lige umiddelbart ved siden af den populære forretning 'Kirstens Konditori' i nummer 148 A.

Frederikssundsvej omkring 1910. Til højre et stort træ, der vokser i Brønshøj Tivoli's udstrakte have. Til venstre Amand-Petersens to højhuse, bygget i 1902 og 1903 og med bagerkringle over markisen. Bagermester Christensen havde butik her i en årrække, hvor i dag Kirstens Konditori har sin populære forretning.
/postkort Lokalthistorisk Selskab

Amand-Petersen

Frits Amand Marinus Andreas Petersen var født i Borup 20. september 1872 og kom til København som 25-årig murersvend i 1897, hvor han ifølge Politiets registerblade boede på Nørrebro: Blegdamsvej, Elmegade og Birkegade. I 1900 er han rykket til Brønshøj, hvor han i 1902 bliver gift med Anna Sofie Olsen, som bor Frederikssundsvej 146. Vi kan allerede nu fornemme lugten i bageriet, at Amand-Petersen her har fundet et godt parti og et gedigent udgangspunkt for sine aktiviteter. Samme år kan vi konstatere, at han er ejer af Matr. 15 og 56, hvilket er såvel Frederikssundsvej 148 som 148 A og få år efter sætter han annonce i avisen:

Murermester F. Amand-Petersen
Formand fra 29. 10. 1902 til 24. 10 1903
og fra 22. 10. 1904 til 10. 5. 1905

Bageri Ejendom tilsalg

En 4 Egt. Ejend., beliggende midt i Brønshøj med godt indrettet Bageri og store 2 Vær.

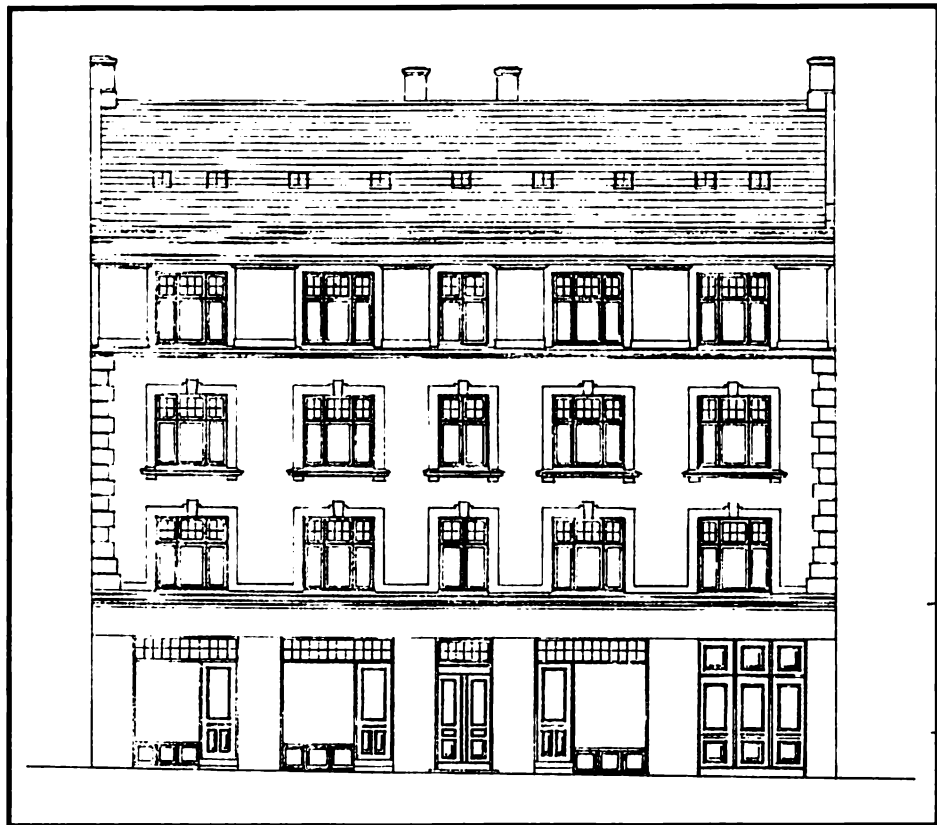
Lejligh., fuldt udl. og har aldrig skiftet Lejere, er til Salg. En velbeliggende Byggegrund kan tages for en Del af Udbetalingen. Anv. af Ejeren Murermester Amand-Petersen, Frederikssundsvej 148, 2. Telf. Brdsh. 10.

Frederikssundsvej 148 og 148A med de to ejendomme, som var Amand-Petersens svendestykker i lokalområdet.

foto hbs

I 1910 har han entreprisen på istandsættelse af Rytterskolen, dvs. Brønshøj gamle Skole, og den nye skole ved Gadekæret. Henover sommeren bliver de hvidt, der bliver flyttet vægge, repareret, malet og gjort ved.

Ejendommen Frederikssundsvej 148, det 'første højhus i Brønshøj', som det omtales i artiklen. Tegningen er vedlagt byggesagen fra 1902 og kan findes i Kbhs Kommunes byggesagsarkiv, frit tilgængelig på nettet. I ejendommen boede murermesteren med sin familie på 2. sal. I butikken til venstre havde Lauritz Petersen sin isenkramforretning i mange år, videreført i samme familie under navnet Pausbæk. Isenkramforretningen eksisterede til 1991.

I løbet af få år har Amand-Petersen vist alverden, at han kan få ting til at ske. Ved samme tid er han medlem af Brønshøj Grundejerforening og i to perioder dens formand, godt 30 år gammel. (se portræt)

I 1911 har han gang i den palæagtige ejendom 'Holckehus' på Holcks Plads, og da den er færdig året efter, flytter han ind med sin familie, fru Anne Sophie og de fire børn, Isa 9 år, Amelie 7 år, Skjold 6 år og Vibeke 0 år. På 1. sal har de en logerende ved navn Martin Andersen Nexø, den sidenhen så berømte forfatter, der bor i huset en kort periode med sin kæreste, hendes mor og deres nyfødte søn. Martin Andersen Nexø skriver flere breve, som har 'Holckehus' som afsenderadresse.

Holckehus, Holckenplads 19-6-1913

Kære Holger Bernild!

Ovenstaaende vidtløftige Adresse er kun for det Tilfælde, du paa et af dine raske Besøg i Hovedstaden skulde faa Lyst til at kigge herud og se, hvor dejligt vi har det. Ellers er Brønshøj tilstrækkeligt. [...]

din hengivne Martin Andersen Nexø

Salto Jérôme Cand. mag.,
KRAK 1914

Kløverallé, Brh.

Fra Frederikssundsv. (se denes Skitse) til Holcks Pl.
Dideriksen Lars Tømrerm.
Larsen Axel V Overinsp.
Møller SP Tømrer.
Anderson M Nexø Forfatter
Petersen F Amand Murerm.

Aktieselskabet

De forenede Bygningsnedkørør

Herluf Trolles Vej 6.
Udfører alt Snedkerarbejde.
2710. Telefoner. 2730.

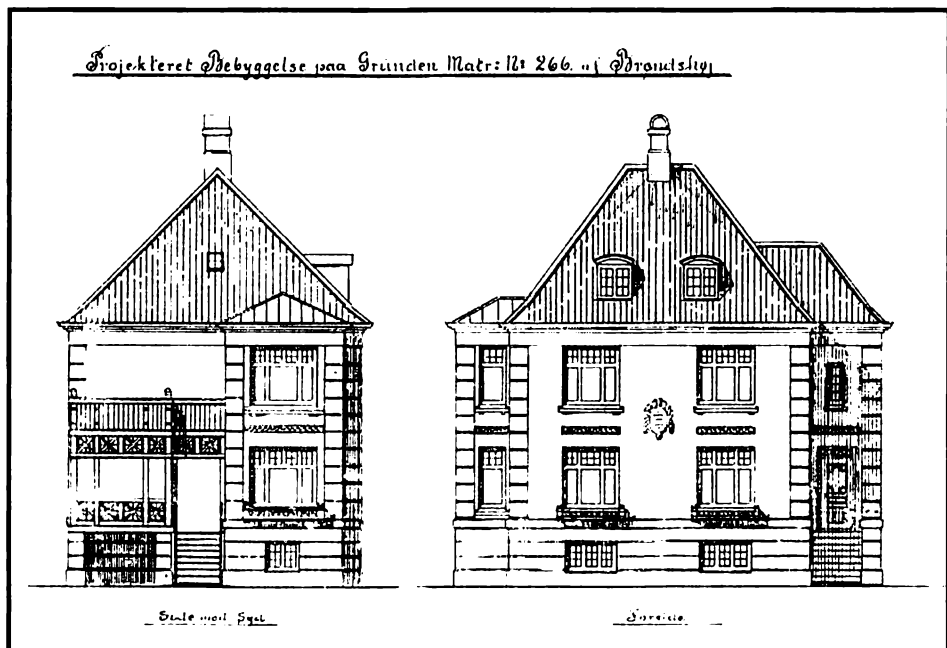
Martin Andersen Nexø (1869-1954) var brønshøjer i et par år og boede på Holcks Plads 11, som en årrække hed Kløver Allé. I KRAK fra 1914 figurerer muremester Amand-Petersen og hr. Forfatter Nexø sammen.

Nexø havde førhen boet på Frederikssundsvej tæt ved Nørrebro Station og var nu flyttet ud i landlige omgivelser nedenfor Brønshøj Kirke.

Hvad var klokken

Sonja Carlsen f. 1928 har til Brønshøj-Husum Avis fortalt sine erindringer fra sin opvækst i Husum, hvor hun boede Islevhusvej 6 som nabo til Husum sløjfe. Villaen hun og hendes familie boede i dengang, var bygget af muremester Amand-Petersen i 1925. I dag bor Sonja i den statelige villa på Holcks Plads 11, som Amand-Petersen opførte i 1911.

Sonja fortæller: "Amand-Petersen husker jeg temmelig godt, specielt hans smil og latter. Han kom af og til hos os, da vi boede på Islevhusvej, og mine brødre og jeg havde det altid sjovt, når han fortalte historier. Specielt var der en historie han altid skulle fortælle, for han var engang faldet ned temmelig højt oppe fra.

Matrikel 266 af Brønshøj er den entydige angivelse af ejendommen, i dag Holcks Plads 11. Bygget af Amand-Petersen i 1911, hvor han må have gjort det godt, siden han kan lade opføre et palæ. Området omkring Holcks Plads er det fornemme kvarter, der udmærker sig ved at byde på større og mere imponante villaer end andre steder i Brønshøj.

Min ene bror ville altid høre om dette fald, hvor han havde holdt et bræt, som åbenbart har reddet ham, men det morsomme var, at han fortalte, hvad klokken var, da han passerede 2. sal, så min bror sagde altid: "Hvor meget var klokken, da De røg forbi 2.sal".

Jeg sad tit på skødet af ham og husker specielt hans guld tand. Vi børn kunne godt lide ham. Jeg ved, at hans kone var meget træt af at flytte, for tit når han var færdig med et byggeri, flyttede de ind og varmede huset op, for få år efter at flytte til et andet hus. Han boede her sammen med Martin Andersen Nexø, med hvem han havde lidt diskussion om trappevask, som blev udført af fru Amand-Petersen. Denne trappevask mente Andersen Nexø, at der sikkert nok var en eller anden fattig kone i Brønshøj, som kunne tjene lidt ved at udføre. Andersen Nexø boede her i kort tid med sin mor, kone og lille søn Storm, som blev født her. Han blev også viet hos Præsten (ikke i kirken)."

Den statelige to-etages ejendom på Holcks Plads som den ser ud i 2021. 'Holckehus' står der stadig på facaden, et navn Amand-Petersen har fundet på og som dufter af noget med adelige. Martin Andersen Nexø bruger navnet 'Holckehus' i sine breve fra den tid.

Søholm

Murermester Amand-Petersen er de følgende 20 år meget aktiv med stilladser, mursten, mørtel, byggetilladelser og tegninger af ejendomme og villaer. Efter en kort årrække på Holcks Plads flytter familien til en anden standsmæssig bolig på Frederikssundsvej 202, den hvide villa kaldet 'Søholm'. Det er her direktør Martin Friis flytter ind 1923 og skaber Søholm Mejeri.

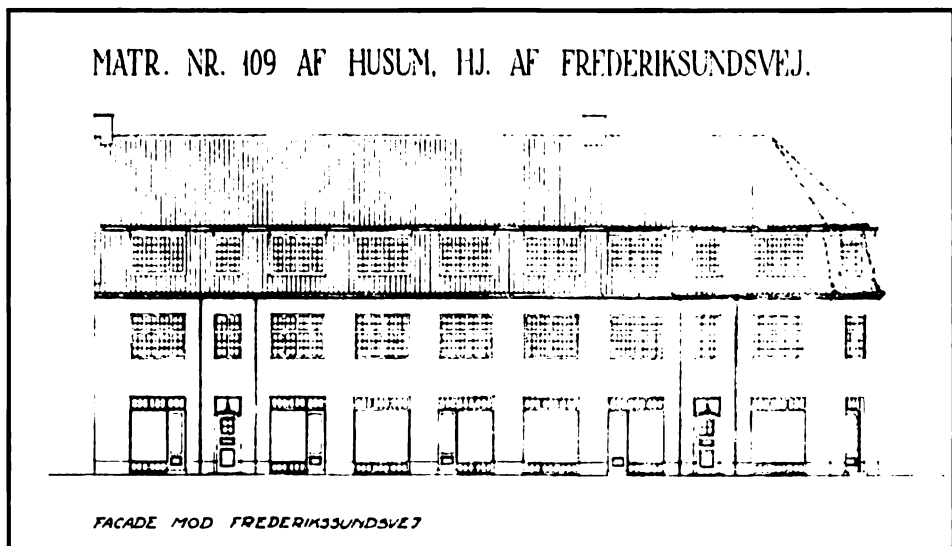

Mejeriejer Martin Friis købte den statelige villa 'Søholm' af Frits Amand-Petersen i 1923, hvor murermesteren havde boet med sin familie, siden han byggede den få år før. Martin Friis boede her i mange år og skabte herfra 'Mejeriet Søholm', som var kendt i hele hovedstaden. Ikke mindst for den populære 'Eventyr Is'. I udsalget til højre kunne man hver dag købe friske mejerivarer, mælk, fløde og smør, fremstillet inde bagved i det moderne mejeri.

/foto Lokalhист. Arkiv

*Juni 1915.
F. Amand Petersen.*

Amand-Petersen er særlig aktiv lige i det område, idet han står for butiksejendommen 202B og C, på hjørnet af Kabbelejevej, og på den anden side af gaden mellem Tølløsevej og Knabstrupvej er det ligeledes ham, der står for den store ejendom Frederikssundsvej 215-19 med bl.a. Café Ny Grøndal i stueetagen. Mens disse byggerier er i gang, er familien flyttet til Ravnsborggade 13,2, hvor muremesteren er blevet en holden mand, der bestiller dyr pels til konen og fejrer sølvbryllup og samme dag holder fornemt bryllup med datteren Amelie i Holmens Kirke. Alt dette fremgår af de efterladte papirer.

Matrikel 109 af Brønshøj, Frederikssundsvej 217-19 fra 1931. Hele husrækken mellem Knabstrupvej og Tølløsevej er bygget af muremester Armand-Petersen. Til højre flyttede 'Café Ny Grøndal' ind fra starten og ligger der stadig. 'Milow Radio' og 'Husum Messe' holdt til her i mange år.

De sidste år

De følgende år bor han med sin frue Frederikssundsvej 316, Husumvej 93 og ganske sikkert en del andre steder i villager rundt om, hvor pudsens endnu ikke er helt tør. De sidste år bor de på Nørrebrogade 58, 1, hvor Amand-Petersen dør 70 år gammel efter et meget virksomt liv.

I Brønshøj Avis kunne man i anledning af hans død læse følgende:

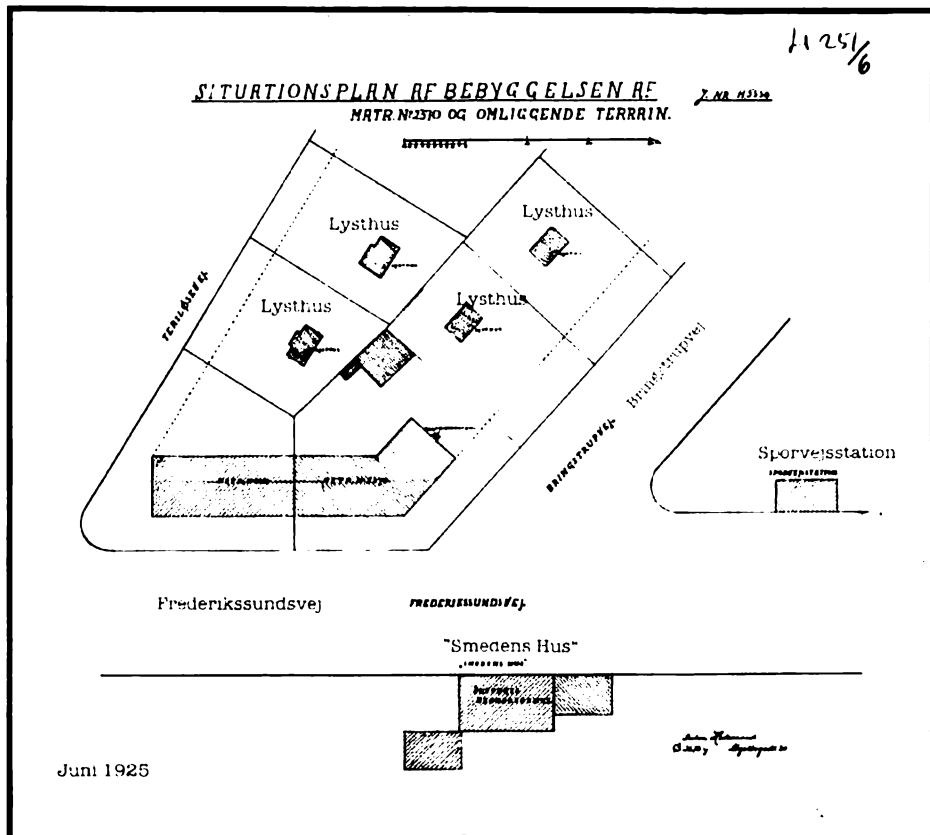
Een i vide Kredse kendt og afholdt Mand, Muremester F. Amand-Petersen, Nørrebrogade 58 A, er den 27. December pludselig afgaaet ved Døden af et Hjerteslag 76 Aar gammel. Muremester A. Petersen bosatte sig 1900 i Brønshøj og var stærkt knyttet til Bydelen og meget interesseret i dens Udvikling. To Gange var han Formand for Brønshøj Grundejerforenings Bestyrelse. Utallige er de Villaer og andre Bygninger, han har opført i Brønshøj og Husum. Armand-Petersen var en saare flittig og dygtig Mand og virkede i sin Gerning til det sidste. Hver Dag i denne Tid gik Turen til Husum, hvor han havde flere Arbejdspladser i Gang. - Amand-Petersen efterlader sig Hustru, 3 Døtre og en Søn, Skjold Armand-Petersen, som fører den kendte Forretning videre. Begravelsen foregaar fra Brønshøj Kirke den 31. December Kl. 13.30. A.S.

Amand-Petersens hustru Sophie, overlevede ham med godt 25 år. Hun døde i 1974, 98 år gammel. Parret ligger begravet på Brønshøj Kirkegård umiddelbart bag koret, hvor man den dag i dag kan se graven med en imponerende sort sten.

Skotsman Jensens hjørne ud mod Husum Torv, Frederikssundsvej325, som det så ud i en menneskealder. Denne markante hjørnebygning skyldes også Amand-Petersen, bygget 1925. Se planskitse næste side.

Husum Torv som spæd

Under detektivarbejdet med at finde murermester Amand-Petersens færden i bydelen dukkede denne skitse op i en af byggesagerne. Den forestiller Husum Sløjfe juni 1925, knap et år efter at Linie 5 er begyndt at køre til Husum ('stationsbygning'). Alt er helt nyt. Husum Apotek er ikke bygget endnu, det er stadig 'Smedens Hus', der ligger, hvor senere Storegårdsvej anlægges. Islevhusvej hedder ved denne tid Bringstrupvej, en liden sti hen til Husum Station, der få år senere bliver en del af Islevhusvej, efter at de mange udstykninger er blevet en realitet. (se Nyt fra Lokalhistorien nr. 123.)

Af denne byggesag fremgår det, at Amand-Petersen er entreprenøren bag den markante hjørneejendom, som siden er blevet kendt som Skotsman Jensens hjørne. Dengang var det bager Sander, der rykkede ind i hjørneejendommen, en meget afholdt og udadvendt mand, der ofte figurerer i lokalavisen i 1920'erne. Faktisk havde Amand-Petersen en finger med i spillet med i hele ejendommen ned til Tersløsevej. Og ikke nok med det, for på den anden side af gaden, Frederikssundsvej 316, hvor Tekstilmessen holdt til i mange år,

var det også vores flittige muremester, der var bygmesteren bag. Som det var blevet vane, havde han og fru en deres bopæl i denne ejendom et par år, indtil de flyttede videre til det næste nybyggeri. Huset blev revet ned for få år siden og erstattet af en gul ejendom med lejligheder og butikker.

At Husum er langt ude på landet sommeren 1925 vidner de fire indtegnede 'lysthuse' om, to på Tersløsevej og to på Islevhusvej. Et pudsigt indslag, når man tænker på, hvor befærdet der sidenhen er blevet i området.

& & &

Amand-Petersens bygninger (udvalg)

Frederikssundsvej 148 (Brønshøjs første højhus) · Frederikssundsvej 148A (Kirstens konditori) · Holcks Plads 11 (Holckehus) · Frederikssundsvej 202 (Søholm) · Frederikssundsvej 213 (Tølløsevej) · Frederikssundsvej 217-19 (Cafe Ny Grøndal) · Marbjergvej 3 (autoforhandler) · Marbjergvej 5 · Knabstrupvej 5 · Præstegårds Allé 14 ('Arnen', gul villa) · Havdrupvej 40 · Islevhusvej 6 (Sonja Carlsen) · Husumvej 93 · Frederikssundsvej 325 (Skotsman) · Frederikssundsvej 316 (Tekstilmessen)

Husum Sløjfe eller Husum Torv omkring 1950. I hjørnebygningen ved Storegårdsvej, Frederikssundsvej 316 boede Amand-Petersen i en årrække med sin hustru. Her kunne de kigge over til bager Sanders hjørne, som han også havde været bygmester på.

& & &

Byen på tegnebordet

af Helge Baun Sørensen

Københavns Museum har længe forberedt en stort anlagt udstilling om Stadsarkitektens tusindvis af storslåede tegninger, som ligger opbevaret i Stadsarkivet. På grund af corona er åbningen udsat til den dag, museerne får grønt lys til at lukke dørene op.

Indtil da kan man glæde sig over den meget smukke bog, der er udgivet i forbindelse med udstillingen. 'Byen på tegnebordet' er titlen, pris 148 kr, kan købes via nettet.

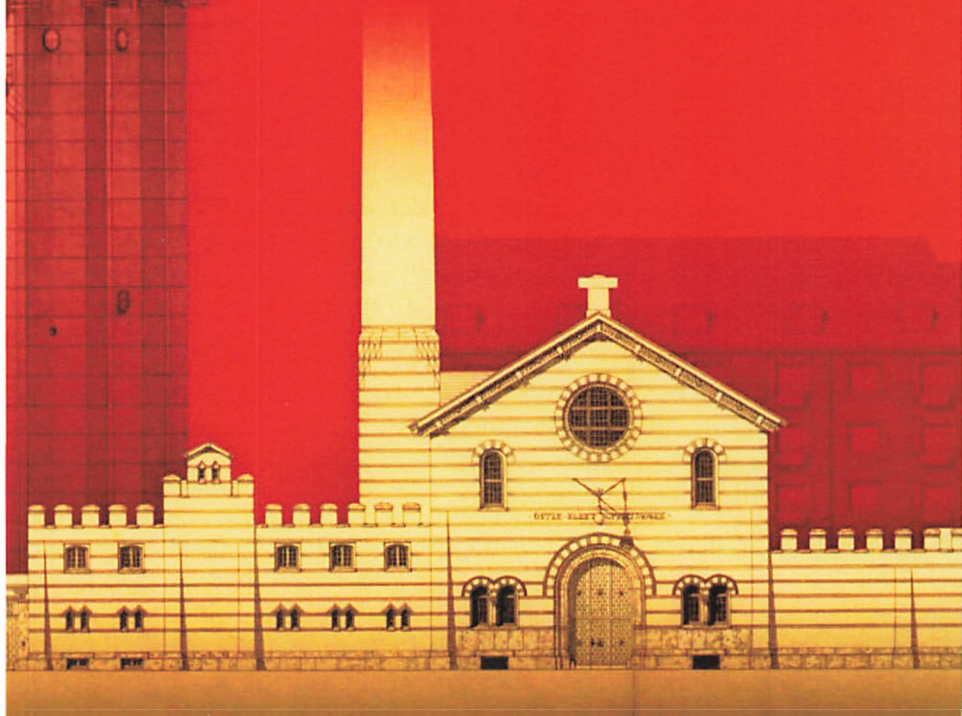
Det interessante for os er, at flere kommunale bygværker fra vores lokalområde er med: Brønshøj Skole fra 1923, tegnet af stadsarkitekt Hans Wright, Grundtvigsskolen (siden 2010 Tagensbo Skole) fra 1938, tegnet af F. C. Lund, med den meget smukke aula, hvor der er udsigt til Grundtvigskirken, og endelig og naturligvis vores berømte Vandtårn på Brønshøjvej, der 'anses for et pionerværk i dansk arkitektur', tegnet af Ib Lunding under stadsarkitekt Poul Holsøe og opført 1930.

Bogen er meget delikat og smukt sat op og giver en forsmag på en meget attraktiv udstilling, som når det bliver tid, kan ses i Københavns Museum, der er nyindrettet med indgang Stormgade 18 på hjørnet af Vester Voldgade.

Fra museets omtale af udstillingen:

Det er lidt af en skattekasse, som Københavns Museum trækker på i den nye udstilling: Et helt særligt arkiv under Stadsarkivet, der består af ikke mindre end 180.000 arkitekttegninger af københavnske byggerier. I en periode på lidt over 100 år (1886-1998), havde Københavns Kommune landets største tegnestue, Stadsarkitektens Tegnestue. Her stod en større gruppe medarbejdere for at tegne en lang række kommunale bygninger, lige fra skoler og boliger til gadebelysning, gadeinventar og tekniske bygninger.

BYEN PÅ TEGNEBORDET DRAWING A CITY

'Byen på tegnebordet' udgives i forbindelse med en udstilling om de tusinder af tegninger, som Stadsarkitektens kontor har udarbejdet gennem mere end 100 år. Bogen er på 96 sider, pris 148 kr.

S. Wilkens beretning om sit børnearbejde i begyndelsen af 1900-tallet i bydelene Bispebjerg og Brønshøj

Uddrag fra Charles Haugbølls bog: Svajerne s. 70-72.

Med indledning af Svend Ole Nielsen

Indledning

I slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallets København var det i arbejderfamilier nødvendigt at børnene havde lønnet arbejde. Dels fordi lønnen dengang var meget lav i forhold til vore dages velstandssamfund. Dels var der dengang en udbredt fattigdom, og ofte var der i mange arbejderfamilier en stor børneflokk på en 5-6 børn, så der var mange munde at mætte. En undersøgelse foretaget af indenrigsministeriet i 1872 viste, at fødevarer udgjorde 70 % af en arbejderfamilies budget. Selv mindre indtægtstab kunne få konsekvenser for kosten.

Desuden var der en husleje, der skulle betales trods boligens ofte ringe forfatning. Mange boede i små 1- eller 2-værelses lejligheder uden bad og wc og kun med koldt vand. Det var derfor vigtigt at børnene tjente penge; og det af to gode grunde. Det gav en ekstra indtægt, der gjorde det lettere at klare til dagen og vejen for den enkelte arbejderfamilie. Og så var barnets løn også god at have, hvis faderen i en periode blev arbejdsløs. Dengang var det ikke muligt at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse.

I de sidste årtier af 1800-tallet var børnearbejdet meget omfattende, og kunne strække sig til 7 timer om dagen og i visse tilfælde endnu længere. Arbejdet kunne ligge på alle tider af døgnet. På visse fabrikker blev der arbejdet på skiftet hold, det vil sige også om natten. På trykkerier arbejdede børnene således fra kl. 11 om aftenen til kl. 6 om morgenen.

Nu var der jo også dengang undervisningspligt i Danmark, og det betød jo i praksis, at børnene skulle gå i skole. Det blev kombineret med arbejdet på den måde, at man enten gik i skole om formiddagen og på arbejde om eftermiddagen eller på arbejde om formiddagen og i skole om eftermiddagen. Denne ordning holdt dog ikke altid i praksis, da det ikke var ualmindeligt, at forældrene "glemte" at sende deres børn i skole, fordi de anså børnenes løn for at være vigtigere end at de gik i skole. Det er jo også et spørgsmål om hvor meget børnene fik ud af undervisningen, hvis de havde været på arbejde hele formiddagen eller på natarbejde som mælkedrengene, der stod meget tidligt op for at bringe mælk ud til kunderne. De var ofte trætte, når de først kom i skole efter fem-seks timers arbejde og faldt ofte i søvn hen over pulten.

Fabrikslovene

I de første år af 1870-erne lød der flere og flere røster, der gjorde opmærksom på, hvor farligt og nedslidende fabriksarbejde var for børnene. Det var dels læger og dels folk fra arbejderbevægelsen, der begyndte at skrive om det og på anden måde at gøre opmærksom på problemet. I den forbindelse spillede især lægen Emil Hornemanns bog "Om børns anvendelse i industrien" fra 1872 en stor rolle. Det mandede ud i, at den såkaldte "Fabrikslov" blev vedtaget i maj 1873. Det var den første arbejderbeskyttelseslov i Danmark. Loven betød, at det blev forbudt at lade børn under 10 år arbejde i industrien. Børn mellem 10 og 14 år måtte ikke arbejde mere end 6½ time om dagen, ligesom natarbejde blev forbudt. Børn under 10 år måtte ikke arbejde på såkaldt "fabriksmæssigt drevne" virksomheder; dog måtte denne aldersgruppe stadig gerne arbejde på værksteder i butikker eller i landbruget. Det viste sig imidlertid, at mange fabriksvirksomheder ikke overholdt loven, idet de stadig ansatte børn under 10 år og prøvede at slippe for tilsyn. Der var dog en tendens mod, at børnearbejde på fabrikker var vigende efter århundredskiftet. Dels som følge af at fabriksloven flere gange blev skærpet før og efter år 1900, så muligheden for at benytte sig af børnearbejde i stigende grad blev indskrænket, dels ved at aldersgrænsen blev sat op, og dels ved at stadigt mere avancerede maskiner ikke egnede sig til børnearbejde.

I den nye Fabrikslov, der blev udstedt i 1901, blev det således bestemt, at børn nu skulle være 12 år, før de måtte arbejde på fabrik, og i 1913 blev det ved lov helt forbudt for skolesøgende børn at arbejde i håndværks- og industrivirksomheder, hvilket i praksis ville sige, at dette gjaldt for alle børn under 14 år.

Børnearbejdet og datidens syn på det

Selv om børnearbejde på fabriksvirksomheder gradvist helt forsvandt, så betød det bare, at det rykkede over i andre byerhverv først og fremmest med vareudbringning og rengøring eller jobbet som mælkedreng. Det var hårdt arbejde, når mælkedrengene skulle hjælpe kusken med at bringe mælk ud til kunderne. Den friske mælk skulle placeres på dørmåtten. Tomme flasker skulle tages med retur, og så skulle der løbes op og ned ad trapperne i de mange etagebygninger. Især skolefolket var bekymret, da mælkedrengene havde været tidligt oppe ofte midt om natten. Når de ved middagstid kom trætte og søvnige i skole, var de uegnede til at modtage undervisning. Der var således mange børn fra både Nørrebro og Bispebjerg, der arbejdede på mejeriet Enigheden som mælkedreng, og der indløb efterhånden mange beklagelser fra skoler i området over denne praksis med at benytte mælkedrengene som arbejdskraft.

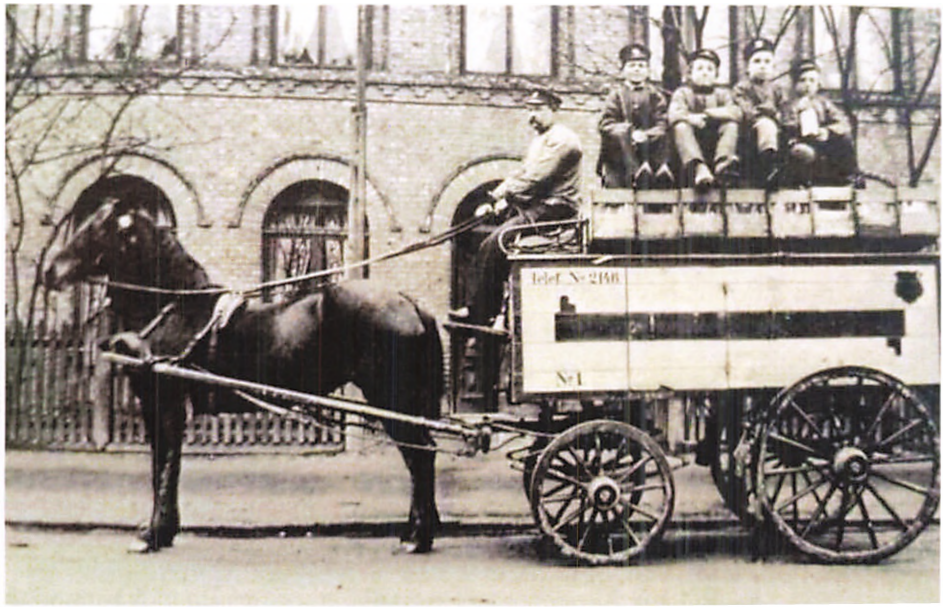

Foto af mælkevogn nr. 1 fra mejeriet Enigheden med mælkedrengene øverst på vognen (foto: "Mælkeriet Enigheden gennem 75 år" side 13, København 1972)

For drengene var det mest almindelige arbejde at være bybud. Bybuddet bragte varer ud i byen for en butik eller et udsalg. Det kunne være en købmand, en slagter eller hos en boghandler, som vi senere skal høre nærmere om. Bybuddet skulle så sørge for, at varerne blev bragt ud til kunderne. Det var for 100 år siden eller mere almindelig praksis, at man kunne bestille sine varer hos de handlende og få dem bragt ud til døren. Både lige før og efter år 1900 foregik det bl.a. med trækvogn, som bydrengen trak af sted med. Når vi i dag taler om bud-dreng, tænker de fleste vel oftest på drenge, der benytter cykler med et lad foran, som det senere i 1900-tallet blev almindeligt.

Danmarks Statistik foretog i 1908 en undersøgelse af børnearbejdet. Den viste, at omkring 1/3 af drengene og 1/4 af alle pigerne i byerne havde lønnet arbejde. Det fremgik endvidere af 1908 undersøgelsen, at børnearbejdet var koncentreret i skolens ældste klasser. De fleste børn arbejdede 4-6 timer hver dag ved siden af skolen. Hvad angår pigernes arbejde, var mange af dem bybude, men ellers bestod deres arbejde i at passe børn i hjemmet eller hos naboen, gøre rent og hjælpe til i hjemmet.

Generelt var det en udbredt opfattelse i tiden, at det var helt naturligt, at børn arbejdede. Holdninger, som kom til udtryk i bemærkninger som: "Børn tager ingen skade af at bestille lidt," var udbredte. Desuden mente mange at arbejdet

kunne være med til at opdrage børnene og forberede dem på det liv, som de kom til at leve som voksne.

S. Wilkens erindringer om sin tid som børnearbejder

Pensioneret postbud S. Wilkens beretning blev fortalt til Charles Haugbøll i 1956. Først et par indledende ord om S. Wilkens og hans baggrund. Han blev født i 1895. Faderen var oprindeligt smed i marinen efter, at han var blevet udlært på Orlogsværftet som maskinarbejder og svend i 1889, men pga. af forskellige omstændigheder blev han afskediget herfra, bl.a. fordi han var stærkt involveret i fagforeningsarbejde, mente hans søn S. Wilken senere. Det betød også, at familien måtte flytte fra Nyboder, hvor de hidtil havde boet. Faderen blev derefter ansat ved Sporvognene, mens Moderen syede for et firma, der hed "More-sco". Hele beretningen er for omfattende til at bringe den i sin helhed, men der er nogle naturlige afgrænsninger, som drejer sig om hans deltagelse i børnearbejde, fra han var 12 til hans konfirmation et par år senere. Udsnittet er hentet fra bogen "Svajerne" udgivet 1979 og skrevet af Charles Haugbøll, og tekstudsnittet er fra s. 70-72.

"Min start i tilværelsen begyndte i 12 års alderen (1907) som bydreng. Vi var efterhånden blevet 6 søskende, så det var jo nødvendigt, at vi bestilte noget. Der var ikke råd til at tage hensyn, så der blev ikke lagt så stor vægt på, hvad det var for noget. Problemet var at tjene penge til hjemmet, hjælpe til.

Jeg begyndte ikke som cykelbud, den udgift ville man ikke have. Jeg begyndte hos en boghandler på Frederikssundsvej som halvdagsbud. Jeg gik i Frederikssundsvej Skole, og det var sjældent, at et barn ikke havde plads. Børnene var dels beskæftiget som mælkedrenge, dels på "Brødrene Hentzes Boltefabrik" i Bragesgade eller på "Jeppesens Forgylderfabrik". I min klasse havde vi kun een dreng, som ikke gik på arbejde, og han var faktisk den dårligste. Lærerne var i det store og hele forstående. Jeg havde en lærer, som havde været sømand, et menneske som var kommet ude fra det virkelige liv og arbejde. Det var en virkelig god lærer, han forstod os.

En anden lærer, der var søn af Brønshøjs største gartner, var sådan set meget flink, men han manglede fuldstændig forståelse for de kår og miljøer børnene kom fra.

Det var jo ikke sjældent, at man gik i seng uden mad og stod op og gik i skole uden mad. Jeg er ofte blevet vækket klokken 10 om aftenen af mor, når hun kom hjem med lidt penge, så fik vi en portion margarineklemmer.

En dag, det var vist i 1903, måtte jeg gå i skole uden mad. Mor skulle ud og skaffe penge og havde lovet, at min bror skulle komme hen i skolen med noget mad til mig. Hun skulle skaffe penge, det vil sige hun skulle på lånekontoret.

Men det ene frikvarter gik efter det andet også spisefrikvarteret, uden at der kom noget mad. Jeg var jo ikke mere end 8 år, og da vi kom op i klassen, brød jeg sammen. Dagen i forvejen var jeg gået tommavet i seng. Jeg gav mig til at tude. Det kunne lærer Nielsen ikke tåle, han var meget følsom, og det lykkedes ham at få mig til at fortælle, at mor havde lovet, at der skulle komme mad. Det var margarine med sukker, fedt og leverpostej, men den var ikke kommet, og jeg var frygtelig sulten. Læreren lovede at skaffe mad. Nogle minutter senere bankede min bror på døren til klasseværelset og kom ind med maden til mig. Men læreren tog spanskrøret og gennempryglede min bror. Læreren troede, at min bror havde gået og spillet komedie. Men jeg vidste jo bedre, når min bror ikke kom før, var det, fordi mor ikke havde kunnet fremskaffe pengene før. Men de prygl min bror fik, glemmer jeg aldrig, selv om jeg kun var otte år. Gennem alle årene har det naget min samvittighed, at jeg var skyld i de prygl, han fik. Næste dag fik jeg en seddel med fra mor med en forklaring, men bror havde jo fået pryglene, og det har præget mig for hele livet.

Asger Kofoeds boghandel, som facaden tog sig ud set fra gaden i 1907 på Frederikssundsvej 15. Fotoet er taget samme år, som han overtog den, og samme år som S. Wilken blev ansat som buddreng i den boghandel, han var ansat i det næste års tid dels på halvtid og dels på fuldtid. Det er boghandleren, der står ved indgangen.

I 1907 fik jeg plads hos en boghandler Kofoed på Frederikssundvej 15. Det var om eftermiddagen. Arbejdet bestod i at tage ind til byen til forlagene med en vældig taske på ryggen. Det var gående. Det skete en sjælden gang, at han ofrede 5 øre til sporvognen – udenpå fra Nørrebros remise til Nørrevold. Men det var kun de dage, der var meget travlt i forretningen. Når jeg havde været til byen, gik turen med blade, tidsskrifter og bøger til læsekredse over hele Utterslev helt op til Bispebjerg, ud til hvor kirkegården nu er, over Emdrup og til Brønshøj og ind ad Frederikssundsvej, over til Borups Allé til alle de gårde, som lå der, Østergård og Vestergård og så tilbage til boghandelen. Det var en arbejdstid fra klokken kvart i to til otte-ni om aftenen. Ugelønnen var to en halv krone. Vi var nemlig to drenge, en formiddags og en eftermiddags, og når jeg i sommerferien tog den anden drengs plads, fik jeg 5 kroner.

Jeg var en lille kirtelsvag fyr med dårlige øjne, jeg gik til lægebehandling og havde været på børnesanatorium. I stedet for at få en sommerferieplads, som jeg trængte til, måtte jeg arbejde hos boghandleren fra klokken 8 om morgenen til klokken 8-9 om aftenen, og om lørdagen kunne den godt blive 10. Det var det værste rædselsafsnit i mit liv og af min barndom. Jeg var lille og svag – men hvis man i dag bød en 15-16 års dreng det samme arbejde, ville jeg sige, at det var rovdrift.

Jeg måtte af sted til byen to gange om dagen med denne her kommode af en taske på nakken, rundt til alle forlagene og kommissionsanstalten og så vade ud til Frederikssundsvej med kufferten fuldt proppet. – Jo De kan min syv og sandten tro, at jeg følte mig udnyttet. Det var de første spire til det oprørssind, som har præget mig hele livet igennem. – Jeg kan godt sige, at det selvfølgelig i forbindelse med de trykkende forhold hjemme har præget mig. Jeg har haft de pragtfuldste forældre, som jeg ikke for alt i verden vil sige en bebrejdende bemærkning om. – De var så vidunderlige og herlige, men ludfattige og ærlige. Mor syede altid gratis for andre fattige familier. Det har altså præget mig hele livet. Jeg har altid været lidt af en oprører. Jeg er blevet kaldt kværlulant, men folk kender ikke ordet, derfor bruger de det forkert.

Nogen indstiller sig på tilstandene uden at reagere, dem vil jeg kalde ufrugtbare og sløvsindede. Når man stritter imod og skælder ud, er det jo ikke en personlig oprørstrang, men en kamp mod de bestående tilstande. Denne harme mod uretfærdigheden fandtes også i mit hjem – og når man så selv kom ud og lærte den på sin egen krop, måtte det præge én i samme retning.

Jeg var hos boghandleren et lille års tid. Der var en lille smule drikkepenge, mest hvor jeg kom med ugebladene. Han var ikke flink. Jeg kom derfra den 3. august 1908. Det var en varm sommerdag – jeg havde sat mig på en trappe for at gøre mit regnskab op. Det var ved 5-6 tiden om eftermiddagen, jeg var træt og døsigt og faldt i søvn med min pung liggende ved siden af med 8 kroner i. Jeg

var sløv og fuldstændig udpumpet – derfor faldt jeg i søvn. Da jeg vågnede, var pungen væk. Nå, der var jo ikke andet at gøre end at gå tilbage til boghandleren. Det var lønningdag, jeg skulle have fem kroner for en uges slid. Og jeg vidste der var brug for dem hjemme. Den dag blev min yngste søster født. Men boghandleren beholdt hele min ugeløn som erstatning, og næste uge ville der blive trukket tre krone fra. – Men da jeg kom hjem og fortalte det hele, sagde far nej. – ”Tror han virkelig, at han skal have gratis arbejdskraft én uge til – du går ikke til boghandleren mere!”

En tid arbejdede jeg hos gartnerne i Brønshøj, det var måske lidt sundere, men det var også hårdt, og jeg fik kun nogle øre i timen. Det kunne blive til et par kroner om ugen. Så fik jeg budpladser hos købmænd. Det var dengang, at forretningerne havde åbent til klokken 12 om lørdagen. Det kunne godt ske, når vi gik og ryddede op mellem klokken 12 og 1, at der kom nogen ved bagdøren og ville have en halv tønde kul bragt langt pokker i vold – og så var det af sted med trækvognen. – Lønningen var den samme: 2-3 kroner om ugen, men jeg fik et måltid mad og kaffe, købmanden var skam flink, han var bare lige så fattig som vi andre. – Det var arbejde, arbejde og atter arbejde, sådan gik min barndom.”

En anden slags børnearbejde

Et eksempel på hvor forskelligartet børnearbejdet kunne være, finder vi i Anne-Dorte Jørgensens bog: ”Børn på arbejde” (s. 33). Her er der samtidig tale om en af den mere kuriøse slags børnearbejde, der for længst er gået over i historien. Det er Kurt Lund Petersen, født i 1923, der også beretter om en af de lidt mere positive oplevelser han havde som børnearbejde hos barberer i Brønshøj:

”Jeg var 11 år, da jeg fik mit første job. En af mine kammerater var 13 år og havde plads som indsæber hos en barber i Brønshøj, hvor vi boede. Han lavede sæbevand og sæbede kunderne, og så ragede barberen med kniven. Min kammerat skulle have fri og måtte selv finde en afløser, hvis han ville beholde sit job...

Mine hænder blev jo helt kradsede af kundernes skægstubbe. Men kunderne syntes, at det var sjovt med en sådan lille indsæberdreng. Jeg fik 3 kr. i løn, men tjente mere ved drikkepenge.

Da kammeraten kom tilbage til sit arbejde, måtte jeg jo se mig om efter et andet job. Der var en frisør i en kælder. Der gik jeg ned og spurgte: ”Har De brug for en indsæberdreng?” Jeg fik jobbet. Her skulle jeg også fyre op i kakkelovnen og feje gulv.”

Benyttet litteratur: Charles Haugbøll: Svajerne, 1979. Anne-Dorte Jørgensen: Børn på arbejde. Elektronisk reprint, 2008. Børnearbejde: En antologi om 1900 – tallets børn og arbejde. Red. Annette Eklund Hansen. Forfattere: Lizette Albæk Nielsen....med fl. 2005.

Regnskab 2020, tilskudsregnskab 2020 og budget 2021

af Anne Brix Christiansen, kasserer Lokalthistorisk Selskab

I følge Selskabets vedtægter skal generalforsamlingen afholdes hvert år i januar kvartal. Generalforsamlingen blev udskudt grundet COVID-19 restriktioner, men Selskabets reviderede regnskab for 2020, tilskudsregnskab for 2020 samt budget for 2021 er alligevel som vanligt udarbejdet og kan ses herefter:

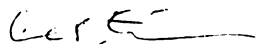
Revideret regnskab 2020:

Lokalthistorisk Selskab Brønshøj, Husum & Utterslev			
Regnskab 01.01.-31.12.2020	Indtægter		
(Evt. tal i parentes = negativt tal)			
Indtægter:			Tilskudsbudget:
Bidrag	350,00		
Bogsalg	940,00		
Kontingent	20.135,00		
Mobilepay	10.519,50		
SLAK tilskud	16.181,00		
SLAK tilskud ekstra	46.037,00		
Tilskud (fra KK)	45.895,00		
Indtægter i alt	140.057,50		
Udgifter:			
Arkiveringsmaterialer arkivkasser	1.045,00	1.000,00	
Arkiveringsmaterialer indbinding	16.787,19	14.000,00	
Arkiveringsmaterialer reoler	2.399,80	5.000,00	
Arrangement	3.600,00		
Bogkøb	532,50		
Computer & computerskærm	12.994,02	10.000,00	
Dobbeltbetaling af kontingent	150,00		
Drift af internet	846,00	846,00	
Foldere om udvalgte lokalhistoriske lokaliteter	4.125,00	5.000,00	
Forbrugsmaterialer (papir, toner mv)	1.751,71	2.700,00	
Forplejning	4.909,55		
Forsikring	1.615,82	1.600,00	
Gebyr	360,00		
Husleje	41.600,00	42.000,00	
Informationsfoldere	0,00	1.000,00	
Kontingent 2019 DLF	1.036,80		
Kontor/arkiv formål	3.801,30	4.672,00	

Revideret regnskab 2020 (fortsat):

Plakater/opklæbning og postkort		5.718,75	10.000,00
Porto		5.730,00	
Retur - kontingent		150,00	
SLAK medlemskab		200,00	
Tryk af blad		12.125,00	8.000,00
Udgifter i alt		121.478,44	
Balance:			
Indtægter	140.057,50		
Udgifter		121.478,44	
Overskud/underskud		18.579,06	
Status pr. 31.12.2020			
Beholdning Bank 01.01.2020		69.393,92	
Årets overskud/underskud		18.579,06	
Skyldigt beløb til betaling i januar		338,00	
Beholdning Bank 31.12.2020		88.310,98	
Beholdning Kontantkasse 31.12.2020		620,50	

Dato: 16. februar 2020

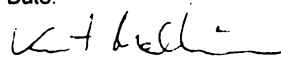

Anne Brix Christiansen - Kasserer

Revisionspåtegning:

Foranstående regnskab og status er revideret og fundet i orden, og beholdning er konstateret til stede.

Dato:

Kurt Martinsen, revisor

Tilskudsregnskab 2020:

Lokalhistorisk Selskab og Arkiv for Brønshøj, Husum og Utterslev Tilskudsregnskab 2020

Tilskud bevilget og overført fra henholdsvis Københavns Kommune (husleje mm) og SLAK (øvnge)

Restbeviling 4 672,00 kr. jf. mail af 5. juni 2020 fra SLAK v. Peter Saxov

Indtægter:

Tilsegningsbrev - tilskud	43 600,00
SLAK tilskud	57 546,00
Evt. bevilget ekstra tilskud	4 672,00

Indtægter i alt 105.818,00

Udgifter:	Ansøgt:	Bevilget:	Regnskab:
Huslejerelaterede omkostn.			
Husleje	42 000,00	42 000,00	41 600,00
El, varme og vand i alt	-	-	-
Forsikring	1 600,00	1 600,00	1 615,82
Internet/pc/hjemmeside	846,00	846,00	846,00
Andet - specificer	-	-	-
Huslejeomkostn. i alt:	<u>44.446,00</u>	<u>44.446,00</u>	<u>44.061,82</u>
Drift af Arkiv:			
Forbrugsmaterialer (papir, toner m.v.)	2 700,00	2 700,00	1 751,71
Arkiveringsmaterialer indbinding	14 000,00	14 000,00	16 787,19
Arkiveringsmaterialer arkivkasser	1 000,00	1 000,00	1 045,00
Arkiveringsmaterialer reoler	5 000,00	5 000,00	2 399,80
Faste udgifter i alt:	<u>22 700,00</u>	<u>22 700,00</u>	<u>21 983,70</u>
Aktiviteter/Anskaffelser:			
Bladgivning	8 000,00	8 000,00	12 125,00
Informationsfoldere	1 000,00	1 000,00	-
Foldere om udvalgte lokalhistoriske lokaliteter	5 000,00	5 000,00	4 125,00
Plakater/opklæbning og postkort	10 000,00	10 000,00	5 718,75
Computer og computereskerm	10 000,00	10 000,00	12 994,02
Kontor/arkivformål	4 672,00	4 672,00	3 801,30
Anskaffelser i alt:	<u>38 672,00</u>	<u>38 672,00</u>	<u>38 764,07</u>
Udgifter i alt:	<u>105.818,00</u>	<u>105.818,00</u>	<u>104.809,59</u>
Balance:			
Indtægter i alt	105 818,00		105 818,00
Udgifter i alt		105 818,00	104 809,59
Mer- eller mindreforbrug		-	1 008,41
Balance:	<u>105.818,00</u>	<u>105.818,00</u>	

Brønshøj, 6 februar 2021

Underskrift kasserer

Underskrift formand

Budget 2021:

Lokalhistorisk Selskab Brønshøj, Husum & Utterslev		
Budget 2021		
Indtægter:		Tilskudsbudget:
Varesalg	5.000,00	
Forplejning ved medlemsmøder	2.000,00	
Kontingent	29.700,00	
SLAK & KK tilskud	90.886,00	
Indtægter i alt	127.586,00	
Udgifter:		
Arkiveringsmaterialer arkivkasser	1.200,00	1.200,00
Arkiveringsmaterialer indbinding	14.000,00	14.000,00
Arrangement	3.600,00	
Bogkøb	500,00	
Drift af internet	846,00	846,00
Forbrugsmaterialer (papir, toner mv)	2.700,00	2.700,00
Forplejning	5.000,00	
Forsikning	1.640,00	1.640,00
Gebyr bank	360,00	
Husleje	42.000,00	42.000,00
Informationsfoldere	1.000,00	1.000,00
Kontingent 2019 DLF	1.100,00	
Plakater/opklæbning og postkort	10.000,00	10.000,00
Porto	6.000,00	
Scanner	6.500,00	6.500,00
SLAK medlemskab	200,00	
Tryk af blad	11.000,00	11.000,00
Udgifter i alt	107.646,00	90.886,00
Balance:		
Indtægter	127.586,00	
Udgifter	107.646,00	
Overskud	19.940,00	

Le Birge

Lokalhistorisk Selskab i året 2020

af Bo Öhrström, formand Lokalhistorisk Selskab

Den årlige generalforsamling rummer bl.a. Formandens beretning, og den aflægges på normal vis, når regeringens restriktioner i forbindelse med COVID-19 tillader afholdelse af generalforsamlingen.

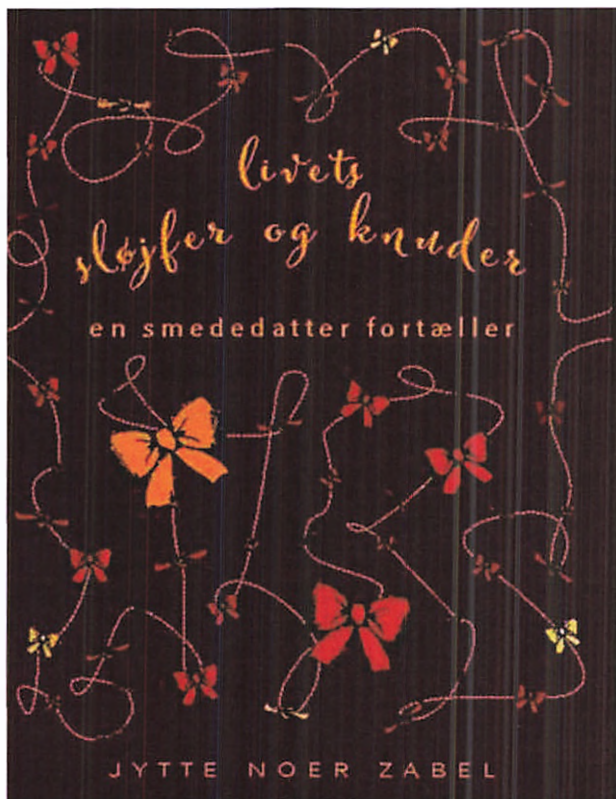
På trods af udfordringerne er det alligevel igen lykkedes at udvikle Lokalhistorisk Selskab på god vis i 2020. Eksempler er:

- Stigende medlemstal til pt. 185 medlemmer – og adskillige positive tilbagemeldinger fra medlemmer
- Velbesøgte, gode arrangementer:
 - Byvandring ”Tur ad Frederiksborgvej”
 - Cykeltur ved Befæstningsdagen ”Den søndre oversvømmelse”
 - Lokalhistorisk Billedaften ”Ukendte og sjældne billeder fra bydelen”
 - Medlemsmøde ”Om Husum gamle landsby”.
- 4 numre af ”Nyt fra Lokalhistorien”
- Etablering af salgsbutik for lokalhistoriske varer:
 - Postkort
 - Dækkeservietter
 - Musemåtter
 - Lokalhistoriske bøger
 - Landkort mv.
- Udbygning af Arkivet med flere arkivalier, nye reoler og moderne IT-udstyr i form af kraftig computer med højopløselig skærm
- Løbende, positiv omtale i Brønshøj-Husum Avis
- Mange midler fra Københavns Kommune til udvikling og drift af Selskabet herunder Arkivet i 2020 og 2021
- Solid økonomi i Selskabet.

Der er hermed et glimrende afsæt for Selskabets aktiviteter i 2021. Med den løbende COVID-19 vaccinerings kan man fornemme og håbe, at 2021 snart bliver et mere normalt foreningsår for os alle.

Ny bog fra Jytte Zabel

af Anne Brix Christiansen

Livets sløjfer og knuder – det er titlen på en ny bog fra Jytte Zabel. Jytte kender mange af os bl.a. via Lokalhistorisk Selskab. Her har vi også glæde af hendes artikler i vores blad – ofte fulgt af et af hendes farverige billeder.

Mange i Brønshøj kender også Jytte for hendes aktive liv i bydelen, som hun har boet i hele sit liv (med en afstikker til Afrika).

Den nye bog beskriver Jyttes lange og indholdsrige liv, fra hun blev født i 1932 til nu, og beretter også om hendes familie – både hendes aner og hendes store gruppe efterkommere.

Bogen er en varm skildring af et langt liv med både glæder og sorger – og er desuden en fin lokalhistorisk fortælling.

Bogen koster 200 kr. og kan købes på Lokalhistorisk Arkiv – når vi åbner igen efter Corona. Hvis man ikke kan vente, så kan bogen købes på www.gucca.dk eller www.saxo.com

Arrangementer og møder

– herunder Lokalhistorisk Selskabs årlige generalforsamling

Mandag d. 7. december 2020 indførte regeringen yderligere tiltag for at stoppe spredningen af COVID-19. Disse tiltag har herefter forhindret Lokalhistorisk Selskab i at afholde arrangementer og møder, der derfor alle er udskudt.

Dette gælder også for generalforsamlingen i Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev, der formentlig først kan afholdes efter sommeren 2021. Selskabets reviderede regnskab for 2020, tilskudsregnskab for 2020 samt budget for 2021 er at finde tidligere i dette nummer af Nyt fra Lokalhistorien.

Lokalhistorisk Selskab vender tilbage med datoer for arrangementer og møder, så snart regeringen giver mulighed for afholdelse af disse.

Lokalhistorisk Butik

Lokalhistorisk Selskab har i den seneste tid fået fremstillet mange spændende sager postkort, dækkeservietter, musemåtter, landkort m.m., som vi har præsenteret for medlemmerne i et nyhedsbrev i midten af februar 2021. Varerne sælges gennem mail til info.lhsbhu@gmail.com og senere i Lokalhistorisk Arkiv, når det åbner igen, se herefter.

Lokalhistorisk Arkiv er lukket indtil videre

Arkivet befinder sig på 1. sal i Kulturhuset Pilegården, Brønshøjvej 17. Arkivet rummer en stor billedsamling og en imponerende samling af lokalaviser, Brønshøj-Husum Avis 1922-2016, Nordvest Avisen 1960-95, Husum Bladet og Husum Avis alle numre.

Lokalhistorisk Selskab åbner Arkivet, når regeringen giver mulighed for det.

Kulturhuset Pilegården

Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev

Hjemmeside: www.lokalhistorie-bhu.dk

Facebook: Lokalhistorisk for Brønshøj, Husum og Utterslev

Formand: Bo Öhrström, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf. 4046 9984
e-mail: bo.oehrstroem@gmail.com

Næstformand: Helge Baun Sørensen, Upsalagade 4, st.tv., 2100 Kbh. Ø
tlf. 2423 8280, e-mail: hbs@nr83.com

Kasserer: Anne Brix Christiansen, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj
tlf. 3150 9205, e-mail: anne.brix.christiansen@gmail.com

Anne-Lise Crety, Bjernedevej 13, 2700 Brønshøj, tlf. 3871 4485
e-mail: alk.cre@gmail.com

Svend Ole Nielsen, Birkedommervej 93, 1, 2400 København NV
tlf. 2084 0553, e-mail: svole2@gmail.com

Irene Hjelmsslund, Frederiksborgvej 163 st.th, 2400 København NV
tlf. 3967 9054, e-mail: irene@hjelmslund.dk

Yrsa Holm Kristensen, Poppelhusene 33, 2600 Glostrup
tlf. 2325 0236, e-mail: flyr@mail.tele.dk

Suppleanter:

Manfred Crety, Bjernedevej 13, 2700 Brønshøj,
tlf. 3871 4485, e-mail: mcrety@gmail.com

Reidun Jarlhøj, Abrikosvej 3, 2400 København NV
tlf. 6179 8445, e-mail: reidun@linuxmail.org

Lokalhistorisk konsulent:

Christian Kirkeby, tlf. 2546 8917, e-mail: chr.kirkeby@live.dk

Hvis man ønsker at modtage e-mails om Selskabets arrangementer, bedes man indsende egen e-mail-adresse til bo.oehrstroem@gmail.com

Kontingent for juli 2021– juni 2022: 150 kr.

Bankkonto: Registreringsnummer 9570 kontonummer 4992458

MobilePay: Nummer 324850

Tryk: Tryk & Kopiservice, Toftemosevej 35, 2650 Hvidovre, tlf. 2713 2020